

Notat om iværksættelse af særligt tilsyn i forbindelse om optag af udenlandske studerende

Tilsyn

Undervisningsministeriet har iværksat et særligt målrettet tilsyn med en række erhvervsakademier og en professionshøjskole. Tilsynet er hjemlet i § 31 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, § 42 i lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser samt § 41 i lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser.

Tilsynet gennemføres i indeværende uge (33) ved indhentelse af skriftligt materiale fra de implicerede institutioner samt ved besøg på institutionerne mandag den 18. og tirsdag den 19. august 2008.

Tilsynet har til formål at afdække problemfelter i relation til optag af udenlandske studerende.

Baggrund

Optagelsestallene fra dette års sommeroptag fra Den koordinerede Tilmelding viser, at antallet af optagne studerende fra lande uden for EU/EØS på Undervisningsministeriets område er steget ganske markant i forhold til tidligere år. Studerende fra udlandet udgør ca. 10 % af samtlige optagne studerende, hvoraf ca. 44 % kommer fra EU/EØS-lande, ca. 36 % fra lande uden for EU/EØS og ca. 20 % fra Norden. I forhold til 2007 er der i 2008 optaget ca. 31 % flere udenlandske studerende. Stigningen er størst inden for det IT-faglige område, hvor der er optaget 74% flere udlændinge. Der henvises til medfølgende notat af 6. august 2008 om optag af udenlandske studerende.

På institutionsniveauet markerer bl.a. Selandia i Slagelse, Roskilde Handelsskole og Professionshøjskolen VIA sig som institutioner, der har et markant stort optag af udenlandske studerende. Således har Selandia optaget 129 studerende fra henholdsvis Indien, Nepal og Kina, VIA UC har optaget 154 fra Rumænien og Bulgarien, Roskilde Handelsskole har optaget 62 fra henholdsvis Kina og Nepal, og Aalborg Tekniske Skole har optaget 53 udenlandske studerende fra Bulgarien og Litauen.

Institutionernes optag af udenlandske studerende fra lande i og uden for EU/EØS i videregående uddannelser på UVM's område er i udgangspunktet fuldt legal og fremgår eksplicit af den gældende uddannelseslovgivning. Udenlandske studerende tilfører danske uddannelsesinstitutioner et internationalt uddannelsesmiljø til gavn for danske uddannelser og danske studerende.

Optag af udenlandske studerende synes imidlertid på baggrund af de seneste optagelsestal at pege mod en tendens, hvor optag af udenlandske studerende for nogle institutioners vedkommende udgør en uforholdsmæssig stor aktivitet set i forhold til institutionens ordinære uddannelsesdrift. Udenlandske studerende fra lande inden for EU/EØS udløser i lighed med danske studerende taxametertilskud. Udenlandske studerende fra lande uden for EU/EØS optages som betalingsstuderende. Der kan således være et økonomisk incitament for institutionerne til at optage udenlandske studerende, som reelt ikke er studieaktive. Endvidere har optaget af udenlandske studerende adskillige gange gennem de seneste år været genstand for mediernes omtale. Det har været anført, at institutionernes markedsføring i udlandet er præget af ukorrekte og misvisende oplysninger om danske samfunds- og uddannelsesforhold, udenlandske studerende har ikke haft tilstrækkelige faglige og sproglige kundskaber til at gennemføre uddannelsen, og ikke mindst har udenlandske studerende haft et ganske markant højere frafald set i forhold til danske studerende. Det har endelig været fremført, at en overvejende del af de udenlandske studerende reelt ikke har haft til hensigt at studere, men har brugt uddannelsesmuligheden som en indgang til Vesten.

Ministeriet arbejder aktuelt ved at udvikle forslag til nye studieaktivitetskrav, der har til formål at sikre, at studerende fra lande uden for EU/EØS, der er meddelt opholdstilladelse med henblik på at deltage i en videregående uddannelse, også reelt er studerende.

Tilsynet er iværksat med henblik på at tilvejebringe et sikkert grundlag for at fastslå, hvorvidt institutionernes aktiviteter i relation til udenlandske studerende er i overensstemmelse med reglerne for institutionernes samlede virksomhed og formål samt i overensstemmelse med reglerne for de enkelte uddannelser. Tilsynet vil blive rettet mod de institutioner, der optager flest udenlandske studerende og inddrage indhentelse af institutionsoplysninger til brug for udarbejdelse af nye studieaktivitetskrav, jf. ovenfor.

Tilsynet gennemføres i samarbejde med Integrationsministeriet og Udlændingesservice.

Tilsynet omfatter en nærmere gennemgang af den enkelte institutions forhold på følgende områder:

1. Optagelsesprocedure/hvervning i udlandet, herunder
 - a. hvorledes institutionen sikrer, at den studerende har tilstrækkelige faglige og sproglige kompetencer til at gennemføre den konkrete uddannelse,
 - b. i hvilket omfang de studerende opfylder adgangskrav,
 - c. gennemgang af det materiale som institutionen udleverer til den studerende, gennemgang af institutionens brug af udenlandske agenter/repræsentanter, herunder aflønningsform og de udenlandske agents/repræsentants kvalifikationer (kendskab til danske samfunds- og uddannelsesforhold).
2. Kontrol af de studerendes tilstedeværelse og dermed den studerendes studieaktivitet, og hvorledes og i hvilket omfang institutionen fører kontrol hermed. Denne del af tilsynet vil blive gennemført som stikprøver på en større kreds af institutioner. Herudover vil der ske kortlægning af frafaldsmønstre for udenlandske studerende.
3. I hvilket omfang udenlandske studerende modtager gennemførelsesvejledning i uddannelsen.
4. I hvilket omfang udenlandske studerende i øvrigt tilbydes samme uddannelsesforløb og -forhold som danske studerende, herunder eksamen, aflevering af skriftlige opgaver mv.
5. Hvilke fysiske forhold, herunder lokaler, IT, lærebøger, ekskursioner mv. institutionen stiller til rådighed for de udenlandske studerende.
6. Hvilke lærerkræfter der varetager undervisningen, herunder lærernomer og lærernes faglige kvalifikationer og sprogkundskaber.
7. Kvaliteten af institutionens faglige miljø i relation til den enkelte uddannelse og i relation til fordelingen af danske og udenlandske studerende.
8. Hvorledes praktikforløb afvikles.
9. De konkrete aftaler om betaling/uddannelse, som institutionen indgår med den enkelte studerende, herunder
 - a. prisfastsættelsen af den enkelte uddannelse, eventuelle tillægsydelse, betalingsfrister, hævemuligheder, tilbagebetaling samt kontraktvilkår i øvrigt.
10. Gennemgang af institutionens samlede regnskab i forbindelse med udenlandske studerende, herunder
 - a. institutionens indtægter fra studerende uden for EU/EØS og taxametertilskud i relation til udenlandske studerende inden for EU/EØS.
 - b. Den økonomiske aktivitet i forbindelse med udenlandske studerende sammenholdes med omfanget af konkret afviklet undervisning og sammenholdes med institutionens taxametertilskud, som udbetales på grundlag af danske studerende.

De indhentede oplysninger vil indgå i en tilsynsberetning, der forventes at kunne fremsendes til UDU ultimo august/primus september.

Tilsynsberetningen vil indgå i grundlaget for overvejelserne om en skærpet regulering af uddannelsesinstitutionernes adgang til at optage udenlandske betalingsstuderende.

Der vedlægges kopi af ministeriets tilsynsbrev af 14. august 2008 til de institutioner, der er omfattet af tilsynet.